

Α.Π. 46876

Αθήνα 21 Μαρτίου 2013

**ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
(ΣΑ – Ν. 4030/11)
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ / ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ**

Α. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΑ - ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

Έως ότου αντιμετωπιστούν θεσμικά όλα τα θέματα που αφορούν σε προβλήματα εφαρμογής των διατάξεων των νόμων που αφορούν στα ΣΑ, του νόμου για την έκδοση αδειών (Ν. 4030/11), του νέου οικοδομικού κανονισμού (Ν. 4067/12), του αρχαιολογικού νόμου (Ν. 3028/02) καθώς και της οδηγίας του ΥΠΕΚΑ για τον ΝΟΚ και ανάγονται στις διαδικασίες εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων καθώς και στην αλληλοκάλυψη αρμοδιοτήτων, διευκρινίζονται, για το ενιαίο της αντιμετώπισης των θεμάτων και των διαδικασιών, τα παρακάτω:

1. Τα ΣΑ είναι ανεξάρτητα γνωμοδοτικά όργανα που συγκροτούνται με απόφαση του γενικού γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης.
2. Τα ΣΑ είναι νέα όργανα και δεν υποκαθιστούν ή αντικαθιστούν τις ΕΠΑΕ που υποχρεωτικά καταργούνται με τη συγκρότηση των ΣΑ.
3. Τα ΣΑ γνωμοδοτούν στα πλαίσια του Ν. 4030/11 ως προς τις αρχιτεκτονικές μελέτες. Οι αρμοδιότητές τους καθορίζονται ρητά στον Ν. 4030/11 και Ν. 4067/12.
4. Οι προς γνωμοδότηση μελέτες, με ευθύνη του μελετητή, υποβάλλονται σε επίπεδο οριστικής μελέτης με αναλυτική αιτιολογική έκθεση τεκμηρίωσης – επεξήγησης της αρχιτεκτονικής άποψης που έχει επιλεγεί. (Μελέτες οι οποίες δεν έχουν την πληρότητα του οριστικού σταδίου μπορούν, κατά την κρίση του Συμβουλίου, να εξετάζονται όχι όμως να λαμβάνουν γνωμοδότηση).
5. Η γνωμοδότηση είναι Θετική ή Αρνητική ως προς τη μελέτη και δεν αποτελεί έγκριση. Προς τούτο προτείνεται ο επισυναπτόμενος τύπος σφραγίδας.
6. Τα ΣΑ δεν ελέγχουν τη συμμόρφωση με κανονισμούς (πυρασφάλεια, προσβασιμότητα κλπ), προδιαγραφές (ειδικών κτηρίων κλπ), εγκρίσεις (ΥΠΟΤ, δασαρχείου κλπ), δεν γνωμοδοτούν και δεν προσυπογράφουν το Διάγραμμα Δόμησης (το λαμβάνουν υπ' όψιν στις περιπτώσεις του αρ.10 του ΝΟΚ και το αναφέρουν στο πρακτικό).
7. Τα ΣΑ δεν ελέγχουν το τοπογραφικό διάγραμμα, ούτε το ιδιοκτησιακό καθεστώς. Το τοπογραφικό διάγραμμα το συμβουλευόμαστε ως προς τη χωροθέτηση των κατασκευών όπως διευκρινίζεται με την επισυναπτόμενη σφραγίδα.
8. Τα ΣΑ δεν αρνούνται τη γνωμοδότησή τους σε περιπτώσεις που, με βάση τα χαρακτηριστικά του έργου, πιθανόν δεν έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες διαδικασίες ανάθεσης. Όταν διαπιστώσουν τέτοιες περιπτώσεις, όπως η απαίτηση για τη διεξαγωγή αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, ο πρόεδρος ή τα μέλη οφείλουν να ενημερώσουν το φορέα και το ΣΑΔΑΣ.
9. Το θέμα στο ΣΑ εισάγεται με ευθύνη περιγραφής και πρωτοβουλία του μελετητή και όχι της ΥΔΟΜ πλην της περιπτώσεως της παρ. 1β του αρ. 21 του Ν. 4030/11.

10. Για τις περιπτώσεις που από τους όρους δόμησης απαιτείτο έγκριση ΕΠΑΕ, μετά την κατάργησή τους η έγκριση αυτή δεν είναι απαραίτητη και σε κάθε περίπτωση δεν υποκαθίσταται από τη γνωμοδότηση του ΣΑ, εκτός αν έχει οριστεί διαφορετικά.

11. Στην εκτός σχεδίου δόμηση τα ΣΑ δεν έχουν αρμοδιότητα να εγκρίνουν διάσπαση όγκων εκτός αν άλλως ορίζεται από ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις (ειδικά διατάγματα). Σημειώνεται όμως ότι - επειδή τα ΣΑ δεν εγκρίνουν αλλά γνωμοδοτούν - εφόσον υποβληθεί μελέτη με διασπασμένους όγκους σε εκτός σχεδίου περιοχή αυτή μπορεί να λαμβάνει γνωμοδότηση.

12. Η διαμόρφωση εδάφους για την οποία τα ΣΑ έχουν αρμοδιότητα γνωμοδότησης περιγράφεται ακριβώς στο άρθρο 15 παρ 4 του Ν. 4067. Με την απόφαση ερμηνείας του ΝΟΚ όμως δίδεται η δυνατότητα έγκρισης διαμορφώσεων πέραν αυτού. Επομένως είναι στην κρίση των μελών του ΣΑ να γνωμοδοτούν σύμφωνα με το Ν. 4067 ή την πρόσφατη τεχνική οδηγία.

13. Για την εξέταση μιας μελέτης από τα ΣΑ, υποβάλλεται τυποποιημένη αίτηση στην οποία, πέραν των άλλων στοιχείων, συμπληρώνονται στοιχεία επικοινωνίας του μελετητή και του εργοδότη ώστε αυτοί να ενημερώνονται για την ημερομηνία εξέτασης του θέματός τους. Στην αίτηση θα αναγράφονται σε ειδικό πλαίσιο, ως υπόμνημα προς τον αιτούντα, τα βασικά σημεία που διέπουν το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΣΑ ώστε ο πολίτης να γνωρίζει το ρόλο τους, τις προδιαγραφές λειτουργίας τους και τις απαιτήσεις του από αυτά.

14. Πριν από την κατάρτιση του καταλόγου των προς εξέταση θεμάτων, ο γραμματέας θα ασκεί έλεγχο για το κατά πόσον οι υποβαλλόμενες μελέτες πληρούν τις προδιαγραφές ως προς το ισχύον νομικό πλαίσιο για τα επαγγελματικά δικαιώματα και το δικαίωμα υπογραφής αρχιτεκτονικών μελετών.

15. Ο εξεταζόμενος φάκελος πρέπει να περιέχει:

α. αρχιτεκτονικά σχέδια με σαφή απεικόνιση (αντίστοιχη της κλίμακας) των δομικών και μη στοιχείων του έργου (κουφώματα, πέργκολες, κιγκλιδώματα, καμινάδες, υδρορροές κλπ),

β. την Αιτιολογική Έκθεση, όπου αναφέρονται αναλυτικά οι λόγοι εισαγωγής στο ΣΑ και αναλύεται η αρχιτεκτονική πρόταση και οι αρχές της σύνθεσής της, ώστε να διαπιστώνεται η συνέπειά της σε σχέση με την προτεινόμενη λύση,

γ. τα απαραίτητα στοιχεία για την κατανόηση από το συμβούλιο του άμεσου περιβάλλοντος του έργου χώρου (φωτογραφίες, χάρτες κλπ),

δ. σε περιπτώσεις κατεδαφίσεων, προσθηκών και επισκευών, τη φωτογραφική τεκμηρίωση ενώ το Συμβούλιο μπορεί να ζητήσει και σχέδια αποτύπωσης εφόσον κριθούν απαραίτητα για τη διατύπωση ορθής γνώμης.

Τέλος, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνει ο μελετητής ότι θα βοηθήσει προς την καλύτερη κατανόηση του αντικειμένου.

16. Οι αποφάσεις (γνωμοδοτήσεις) των ΣΑ, θετικές ή αρνητικές, θα καταγράφονται σε τυποποιημένο έγγραφο στο οποίο θα επισυνάπτεται υποχρεωτικά το πρακτικό με τις απόψεις όλων των μελών, θα αποστέλλεται στον αιτούντα και θα κοινοποιείται στον οικείο Σύλλογο Αρχιτεκτόνων ως ιστορικό επιστημονικό στοιχείο. Τα ΣΑ τηρούν τυποποιημένο στατιστικό δελτίο για κάθε συνεδρίαση ώστε να δύναται να ενημερώνεται ένα διαρκές παρατηρητήριο της αρχιτεκτονικής δραστηριότητας.

17. Με δεδομένο τον ρόλο των ΣΑ ως πεδίων συνεχούς εκπαίδευσης και διαλόγου για τη σύγχρονη αρχιτεκτονική, οι συνεδριάσεις τους, πέραν των ενδιαφερομένων μελετητών είναι ελεύθερες και σε παρατηρητές αρχιτέκτονες, απεσταλμένους από τους συλλογικούς φορείς των αρχιτεκτόνων.

18. Οι μελέτες (και συγκεκριμένα, όσα στοιχεία των μελετών σφραγίζονται) υποβάλλονται στο ΣΑ εις ΤΡΙΠΛΟΥΝ. Η μία σειρά παραμένει στο αρχείο του ΣΑ.

Β. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΑ

1. Ο ρόλος των ΣΑ εδραιώνεται επιστημονικά στον Χάρτη των Αθηνών (1931), τον Χάρτη της Βενετίας (1964) και τη Διακήρυξη του Άμστερνταμ (1975). Οι αποφάσεις των ΣΑ γενικά και ειδικά οφείλουν να σέβονται τις διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις που έχει υπογράψει και υποχρεούται να τηρεί η χώρα μας και συγκεκριμένα,

τη Σύμβαση για την Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης (Γρανάδα 1985), όπως κυρώθηκε με το Ν. 2039, ΦΕΚ 61/Α/92,

τη Σύμβαση της UNESCO για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς (Παρίσι 1972) όπως κυρώθηκε με το Ν. 1126, ΦΕΚ 32/Α/1981 και

την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου (Φλωρεντία 2000) όπως κυρώθηκε με το Ν. 3827, ΦΕΚ 30/Α/2010.

Κατ' εφαρμογή των παραπάνω, τα ΣΑ αναλαμβάνουν την υποχρέωση της προστασίας του τοπίου, της ένταξης και ενσωμάτωσης των κατασκευών στον αναπτυξιακό σχεδιασμό και το πολιτιστικό περιβάλλον λαμβάνοντας υπόψη τους παρακάτω ορισμούς:

1. **Το τοπίο** διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο δημοσίου συμφέροντος από άποψη πολιτισμική, οικολογική, περιβαλλοντική και κοινωνική, συμβάλλει στη διαμόρφωση της τοπικής κουλτούρας, αποτελεί ένα βασικό συστατικό στοιχείο της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, συνεισφέρει στην ανθρώπινη ευημερία, είναι ένα σημαντικό μέρος της ποιότητας ζωής των ανθρώπων, σε αστικές περιοχές και στην ύπαιθρο, σε υποβαθμισμένες περιοχές, όπως και σε περιοχές υψηλής ποιότητας, σε περιοχές αναγνωρισμένες ως εξαιρετικού φυσικού κάλλους, όπως και σε περιοχές χωρίς θεσμοθετημένη προστασία (Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου, Φλωρεντία 2000. Προοίμιο).
2. **Η αρχιτεκτονική δημιουργία**, η ποιότητα των κατασκευών, η αρμονική ένταξή τους στο περιβάλλον, ο σεβασμός των φυσικών και αστικών τοπίων, καθώς και της κοινής και ιδιωτικής κληρονομιάς αποτελούν δημόσιο συμφέρον (παρ. 27 του προοιμίου της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005).
2. Στο παραπάνω πνεύμα, τα μέλη των ΣΑ οφείλουν να υπερασπίζονται την ελεύθερη προσωπική αρχιτεκτονική δημιουργία και να αποτρέπουν την υποστολή του επιστημονικού λόγου σε επιταγές αντίθετες με την επιστημονική συνείδηση - όπως μορφολογικούς κανόνες, τυποποίηση και εμπορευματοποίηση της δόμησης κλπ - όπως άλλωστε προβλέπεται στην παρ. ε του άρθρου 21 του Ν. 4030, την οποία τα μέλη των ΣΑ οφείλουν να ερμηνεύουν ως δίοδο απελευθέρωσης και όχι ποινικοποίησης της σύγχρονης αρχιτεκτονικής πράξης.
3. Τα ΣΑ γνωμοδοτούν με βάση την αρχιτεκτονική άποψη και λύση που επέλεξε ο μελετητής. Η όποια κριτική ασκείται δεν θα αφορά την εξεύρεση «βέλτιστων» λύσεων αλλά την πληρότητα και τη συνέπεια της μελέτης ως προς την αρχιτεκτονική άποψη που επιλέγεται σε σχέση με τη λειτουργία και την ένταξη στο ευρύτερο περιβάλλον **με στόχους:**
  - την εξασφάλιση των καλύτερων δυνατών όρων διαβίωσης των χρηστών,
  - την προστασία του περιβάλλοντος,

- την ενσωμάτωση της πρότασης στα υπερκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, όπως μελέτες αστικού σχεδιασμού με προδιαγραφές ογκοπλασίας, ηλιασμού, θέας, οργάνωσης ακαλύπτων χώρων, χειρισμού φυτειών, σχέσεων με τους κοινόχρηστους χώρους κλπ,
  - τη διασφάλιση της αυθεντικότητας τόσο των υπαρχόντων όσο και των νεοανεγειρόμενων κτιρίων με βάση τις αρχές ότι η αρχιτεκτονική του σήμερα αποτελεί πολιτιστική κληρονομιά του αύριο (Διακήρυξη του Άμστερνταμ, 1987) και ότι αρχαιολογικό ενδιαφέρον και έλεγχος τεκμηριώνεται μόνον στις περιπτώσεις αρχαιολογικής έρευνας και ανασκαφής,
  - τον αποκλεισμό ψευδεπίγραφων απομιμήσεων, για την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος από την παραχάραξη της ιστορίας και
  - τον αποκλεισμό επιστημονικά απαράδεκτων προτάσεων, που υποβαθμίζουν το τοπίο και δυσφημούν την αρχιτεκτονική.
4. Τα ΣΑ δεν ασκούν αρχιτεκτονική ούτε μπορούν να υποκαταστήσουν την έλλειψη μιας κεντρικής ιδέας στην αρχιτεκτονική σύνθεση. Επομένως, δεν επιτρέπεται τα μέλη των ΣΑ να διορθώνουν τις μελέτες στα σχέδια των μελετητών ούτε να κάνουν μονοσήμαντες υποδείξεις που θα κατευθύνουν τη διόρθωση της υπό έλεγχο μελέτης. Αντίστοιχα και οι μελετητές δεν νοείται να απαιτούν από τα μέλη του συμβουλίου βελτιώσεις και υποδείξεις.
5. Δεν επιτρέπεται στα ΣΑ να αναβάλλουν μονομερώς τη λήψη απόφασης για να συμμορφωθεί μια μελέτη με τις υποδείξεις. Σε περίπτωση που τα μέλη των ΣΑ εκτιμούν ότι μια μελέτη επιδέχεται συγκεκριμένες επιμέρους ενέργειες ώστε να διατυπώσει πληρέστερα την άποψη του μελετητή χωρίς να είναι στην ουσία της επιστημονικά απαράδεκτη, μπορούν να τις προτείνουν στον παρευρισκόμενο μελετητή στα πλαίσια ενός επιστημονικού διαλόγου μεταξύ αρχιτεκτόνων, αφού πρώτα τον έχουν ενημερώσει προφορικά ότι η πρότασή του έχει ήδη γίνει δεκτή από το Συμβούλιο. Με τον τρόπο αυτό ο διάλογος θα είναι ειλικρινής και δεν θα διεξάγεται υπό την πίεση επαγγελματικού άγχους για τη διεκπεραίωση. Είναι αρμοδιότητα του μελετητή, αν οι παρατηρήσεις γίνουν αποδεκτές, να ζητήσει αναβολή της γνωμοδότησης προκειμένου να επέμβει και να τροποποιήσει την εργασία του ώστε να προσκομίσει προς υπογραφή την τελική μελέτη.
6. Στην περίπτωση που το συμβούλιο έχει τεκμηριωμένους λόγους να μη γνωμοδοτήσει θετικά και δεν παρίσταται ο μελετητής, θα πρέπει να αναβάλλεται η λήψη οριστικής απόφασης για την επόμενη συνεδρίαση, με πρόσκληση του μελετητή ώστε να παρευρεθεί για να του δοθεί η δυνατότητα να παρουσιάσει την άποψη στην οποία στηρίχθηκε η σύνταξη της μελέτης.
7. Τυχόν απορριπτική απόφαση του ΣΑ πρέπει να αιτιολογείται με σαφήνεια και να αναγράφεται στα πρακτικά η άποψη εκάστου μέλους.
8. Οι αρχιτέκτονες-μέλη των ΣΑ:
- δεν αναλαμβάνουν ευθύνη ερμηνείας της σχετικής νομοθεσίας αλλά εξετάζουν με κριτήρια αμιγώς αρχιτεκτονικά, πάντα κατ' οικονομίαν και με διάκριση ουσιώδους/επουσιώδους,
  - λειτουργούν ως τοποτηρητές για την αντικειμενική εξέταση, την εν γένει λειτουργία του συμβουλίου, την αποφυγή παρεμβάσεων από εξωγενείς παράγοντες, την εισαγωγή των θεμάτων στην ΗΔ κατά σειρά πρωτοκόλλου και την τήρηση των πρακτικών,

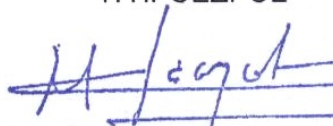
- αναφέρουν πιθανά προβλήματα αλλά και τις εκτιμήσεις, τις προτάσεις και τις ενστάσεις τους σε κάθε αρμόδιο φορέα, όπως η αρμόδια επιτροπή του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ,
- αναλαμβάνουν να ενημερώσουν τους αρχιτέκτονες όσων μελετών κρίνονται αξιόλογες ώστε αυτοί να τις προωθήσουν στον οικείο Σύλλογο Αρχιτεκτόνων.

Ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ οφείλει, γενικά και ειδικά να προστατεύει τα μέλη των ΣΑ όταν η επιστημονική τους συνείδηση δεν τους επιτρέπει να συναινούν σε αποφάσεις που υπαγορεύονται από την ισχύ αντιεπιστημονικών νομοθετημάτων, διοικητικών πράξεων και αποφάσεων.

9. Τα μέλη των ΣΑ που ορίζονται από τη διοίκηση (παρ. 1.α,β, άρθ. 22, Ν. 4030) και για τα οποία δεν προβλέπονται προϋποθέσεις προσόντων, είναι δεοντολογικά και ουσιαστικά απαραίτητο να κατέχουν αποδεδειγμένη προσωπική εμπειρία και διακρίσεις στην εκπόνηση μελετών ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη στοιχειώδη δυνατότητα κατανόησης του πλέγματος των παραγόντων που συνδιαμορφώνουν μια αρχιτεκτονική πρόταση. Τα μέλη των ΣΑ που διορίζονται με την παρ. 1.β του άρθ. 22 του Ν. 4030 δε νοείται να συμμετέχουν σε άλλα συλλογικά γνωμοδοτικά όργανα (ΚΑΣ, Τοπικά Συμβούλια κλπ) που γνωμοδοτούν για τις ίδιες περιοχές, ούτε να λειτουργούν ως εκπρόσωποι άλλων φορέων. Γνωμοδοτούν ως αυτόνομοι αρχιτέκτονες με προσωπική επιστημονική θέση και άποψη.
10. Η τελική απόφαση του συμβουλίου οφείλει να είναι αιτιολογημένη και να τηρείται στα πρακτικά και, ανεξάρτητα από την παρ. 2 του άρθρου 25 του Ν. 4030, θα ανακοινώνεται άμεσα προφορικά στον ενδιαφερόμενο.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

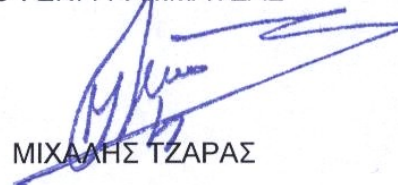
Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΥΡΤΩ ΔΕΣΠΟΤΙΔΗ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΖΑΠΑΣ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ:

ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦ. ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΗΣΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΘΕΤΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Σύμφωνα με το ... . πρακτικό με την προϋπόθεση
ότι τηρούνται οι πολεοδομικές & περί αρχιτεκτονικών
διαγωνισμών διατάξεις
Πειραιάς ..... /...../.....

Ο/Η Πρόεδρος   Τα μέλη

ΓΙΑ ΤΟ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦ. ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΗΣΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
**ΕΛΗΦΘΗ ΥΠ' ΟΨΙΝ ΜΟΝΟ
ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ**

Πρακτικό .....
Πειραιάς ..... /...../.....

Ο/Η Πρόεδρος   Τα μέλη